

ASSAIG MONOGRAFIC

SOBRE LES

CICINDELES CATALANES

PER

EUGENI FERRER Y DALMAU

(Continuació)

Forma ó aberració *humeral* = lúnula humeral dividida.

Forma ó aberració *apical* = lúnula apical partida.

Variació per augment del tamany de les taques. (Lam. III, fig. 10).

Forma *dilatata* = taques més grosses que les típiques.

Forma *albina* = taques cobrint tot l' élitre.

Forma *marginal* = la banda discal estenensa per la vorada.

Variació per reducció del tamany de les taques (Lam. III, fig. 11).

Forma *dilacerata* = banda mitja apartantse de la vorada.

Forma *reducta* = taques més petites, á voltes casi invisibles.

Forma *incompleta* = falten alguna ó algunes de les taques.

Forma *inornata* = sens cap taca.

Tipus de 6 punts:

Lam. III.

Fig. 1.—Forma ó aberració *humeral* = dos punts basals units.

Fig. 2.—Forma ó aberració *connata* = dos punts discals units.

Fig. 3.—Forma ó aberració *apical* = dos punts apicals units.

Fig. 4.—Forma ó aberració *circumflexa* = tots el punts units.

Fig. 5.—Forma ó aberració *semicircumflexa humeral* = punts basals y discals units ó soldats.

Fig. 6.—Forma ó aberració *semicircumflexa apical* = punts apicals y discals soldats.

Tipus de 3 lúnules ó bandes:

Fig. 7.—Forma *circumflexa* = les tres soldades.

Fig. 8.—Forma *semicircumflexa humeral* = la humeral y discal soldades.

Fig. 9.—Forma *semicircumflexa apical* = la apical y discal unides.

Variacions per divisió:

Solament pot presentarse en el tipus de lúnules ó bandes, essen els següents:

Els élitres presenten una depressió junt al angle *humeral*, formant la *fosa* d' eix nom que generalment va guarnida de pilositat. (Lam. III, fig. 12).

ALES.—Poca diferencia presenten les ales de les cicindeles entre sí, á no esser per la forma general, pero se distingeixen tot seguit de les dels *Carabidae*, per la falta del característich *oblongum*. (Lam. III, figs. 13 y 14).

POTES.—Totes son llargues, piloses, amb els articles del tarse del primer parell dilatats en los ♂♂. Sa coloración es sempre metálica.

CLASIFICACIO DE LES CICINDELAS

Molt difícil resulta reduir á un quadro els caràcters distintius de les cicindeles, puig si bé sembla que aviat se troven diferencies, eixes semblen esvaïrse quan s' han de reduir á taula dicotòmica. Creyem que la següent, formada am els caràcter més constans y ensemps fàcils d' apreciar, ajudarà á nostres llegidors.

1	{	Front vellós.	2
	{	Front no vellós.	3
2	{	Galtes velloses.	<i>C. maura</i> L.
	{	Id. no velloses.	<i>C. lunulata</i> Fab.
3	{	Ulls amb una corona de pels en son	
	{	vertece.	<i>C. flexuosa</i> Fab.
	{	Ulls sens una corona de pels.	4
4	{	Peces episternals del protorax velloses	5
	{	Id. id. id. no velloses	<i>C. germanica</i> L.
5	{	Disch del pronotum mes ó menys vellós	6
	{	Id. id. id. no vellós.	9
6	{	Voltant del abdomen feblement vellós	<i>C. paludosa</i> Duffour
	{	Id. id. id. força vellós	7
7	{	Pronotum sols vellós lateralment.	<i>C. trisignata</i> Dej.
	{	Id. també vellós al mitj	8
8	{	Base del pronotum mes prima que 'l mitj	<i>C. circumdata</i> Dej.
	{	Id. id. al menys tan groixuda	<i>C. litterata</i> Sulzer.

9	{	Labrum carenat	<i>C. silvatica</i> L.
	{	Id. no carenat	10
10	{	Labrum amb una dent	<i>C. silvicola</i> Dej.
	{	Id. arrodonit tot lo mes apiculat.	11
11	{	Pronotum estut a la base	<i>C. campestris</i> L.
	{	Id. paralel ó feblement retret .	<i>C. hibrida</i> L.

Com á guía pera distingir les especies catalanes, poden consultarse les figures de la Lam. IV.

Lám. IV, fig. 1.

C. SILVATICA L.

«C. NIGRA, ELYTRIS FASCIA PUNCTISQUE DUOBUS ALBIS.»

14-19 mm.

Linn. Sys. nat. II p. 658

Synonymia.—*similis* Westhoff Käf Westf. 2.

Quelcom allargada, negre ab alguns reflexes metàlichs. Antenes negres, els cinch primers articles amb lluentors metàliques y guar-nits am qualque pel blanc. Cap deprimít entre 'ls ulls amb ralles longitudinals y tenint el reste arrugat. Labrum carenat y am punxa al mitj.

Pronotum transvers, un xich dilatat en sa part anterior. Vora lateral casi recte, la base un xich arquejada.

Escutell negrós triangular.

Elitres oval-allargats, un xich convexes de color negrós com tot lo reste, am reflexes metàlichs y presentat en el típu una taca humeral, una faixa mitja y un punt junta vorada en lo comensament del apex, blanchs:

Part inferior del cos metàlich blau violat negrós.

Habitat.—Tota Europa, menys Italia. Rara á Catalunya.

Cuní y Martorell-Catálech (Saura).

Col. Bofill (Nuria).

Lám. IV, fig. 2.

C. SILVÍCOLA Latr.

- C. SUPRA CUPREO-SUBVIRIDIS, SERICEA, PRONOTO SUBQUADRATO; ELYTRIS LUNULA HUMERATI INTERRUPTA APICALIQUE INTEGRA, FASCIAQUE MEDIA SINUATA ABBREVIATA ALBIS.» Long. 13 1/2 — 17 mm.

Latr.—Dejean Col. Europ. 51-T. 29.

Cap molt gros, presentant l'espai entre els ulls vellós. Antenes casi doble llargues que 'l protórax, els dos primers articles verds, els dos següents dorats am la punta verda, els altres negrosos am pubescència blanquinosa. Cap més ample que 'l pronotum.

Pronotum un xich més ample que llarch, un xich dilatat anteriorment. Escutell triangular vert ó dorat.

Elitres bronzejats, més ó menys verdosos y á voltes completament verds, convexes. Vorades lateral y sutura am un viu dorat ó vert lluent, presentant les taques blanques següents: Dos punts humerals, una faixa discal y una lúnula apical.

Part inferior lluenta, ventre blau, el reste dorat. Cuixes y tibies dorades, jonolls y punta de les tibies y tarses vert dorat.

Presenta alguna variació, trovantse á Catalunya la ab. *viridis* Beuth. de color vert viu.

Habitat.—Europa central, rara á Catalunya.

Cuní y Martorell, Catálech.

Col. Bofill (Nuria).

Lám. IV, fig. 3.

C. HIBRIDA L.

- «C. SUBPURPURASCENS, ELYTRIS FASCIA LUNULISQUE DUOBUS ALBIS.»

Lin. S. Nat. ed. X, p. 407.

Synonimia.—*C. maculata* Degeer. Ins. 4 p. 70 vs. 3, t. 4 f. 8.

C. aprica Stephens. Illustr. of. the Brith. Ent. I, 18

Part anterior del front comunment vellós, arrugues oculars molt fines. Primer art. de les antenes no vellós. Antenes menys llargues que 'l pronotum. Aquest es recte lateralment, en els ♂

un xich prim, no molt més ample que llarch; en les ♀ es molt poch, casi gens aprimat, més ample que llarch.

Epipleures dels húmerus, metàliques; elitres amb una faixa al disch y dos lúnules á voltes dividides.

Aquesta especie presenta moltes variacions, formant algunes sub-especies ó varietats que á sa volta comprén gran nombre d' aberracions.

Sub-especies.	{	Tarses d' igual llarch que les tibies aproximadament	{	Poch ó gens	{	Lúnula hume- <i>hibrida</i> L.
				marginal la taca		Lúnula rom-	
				discal		puda ó sols	
						unida per un	
		traspim	<i>riparia</i> Dej.				
		Banda discal molt marginal, <i>Sahlbergi</i> Fisch.				
		moltes vegades form. circunfle-					
		xes y semicerconflexes					
		Lám. IV, fig. 3 b.					
		Tarses mes cults que les tibies	<i>maritima</i> Dej.				
		Lám. IV, fig. 3 c.					

D' aquestes quatre sub-especies ó varietats verdaderes, tenen una àrea de dispersió com segueix.

hibrida, L.—Tot Europa, desde Espanya fins á la Siberia, pero pels plans y montanyes baixes.

riparia, Dej.—Propia de les regions sub-alpines de les altes montanyes: Pirineus, Alpes y Cáucus.

Sahlbergi, Fisch.—Sud de Rusia, desde 'l Dnieper á les estepes Kirguis.

maritima, Dj.—Costes marítimes.

De les quatre coneixém de Catalunya la *riparia*, Dej. y tal volta *maritima* (segons creyém, nostre amic en Ferrer y Vert n' ha trovada una que no hem pogut veure). No fora estrany que 's trovés també la *hibrida*, tipus en algún lloch no explorat encara.

Essent les verament determinades les *riparia*, aném á donar els quadres de variacions de les mateixes.

Variacions de color . . .	{	Labrum y mandibules negres ó <i>Cadevalli</i> Ferrer
		molt fosques, palpes de color	
		típich	

Les altres variacions de coloració se trovarán en l' adjunt quadro de variacions en les taques.

	Banda discal an- gulososa.	acabant en { punt rodó { acabant afilada cap l' apex	color brú	<i>riparia</i> typ.
color negre			<i>monticola</i> Heer.	
	Banda discal recta molt poch angulosa essent la part infe- rior del punt final al mateix	{	color brú	<i>rectilinia</i> Meg.
Dos punts basals			nivell que l de la part recta. .	color negre
	Banda discal petita y en forma d' accent circonflexe.			<i>fracta</i> Motesch.
	Varietat marginal.—Banda mitja ó discal rebordejada			<i>inhumeralis</i> Beut.
	Varietats dilacerata. {	Banda discal angulosa. Banda recta.		<i>runderata</i> Beut
				<i>transversalis</i> Dej.
Lunula hum.	{	Banda no rebordejada.		<i>humeralis</i> Beut.
	{	Banda discal rebordejada.		<i>Menetriesi</i> Beut.

(Continuará)

APLECH DE NOTICIAS SOBRE 'LS MOLUSCHS DE CATALUNYA

y catalech provisional dels mateixos

PER

Manel de Chia

II.

LLISTA DE LAS ESPECIES MARINAS CITADAS PER ELS AUTORS A
CATALUNYA Y CORRESPONDENCIA AB ELS NOMS ADOPTATS EN
LA PART III.

ACANTHOCHITES

discrepans, Brown.

fascicularis, Linné.

ACANTHOCHITON=*Acanthochites*

discrepans, Monts.

ACLIS

Ponitelli, Jol.

unica, Montg.

ACMAEA

virginea, Müll.